

ประกาศคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานสากล
พ.ศ.๒๕๖๓

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานสากล ทั้งของบุคลากร นักศึกษา บุคคลภายนอก ที่มารับบริการและผู้มาปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ จึงวางแนวทางที่จะพัฒนา ระบบความปลอดภัยและแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ จึงออกประกาศไว้ ดังนี้

๑. ประกาศนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายถึง มหาวิทยาลัยมหิดล

“ส่วนงาน” หมายถึง คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์

“ห้องปฏิบัติการ” หมายถึง ห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานสากล ภายใต้คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์

“บุคลากร” หมายถึง คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ทั้งสายวิชาการ สายสนับสนุนที่สังกัดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

“นักศึกษา” หมายถึง นักศึกษาคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ที่สังกัดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

“บุคคลภายนอก” หมายถึง บุคคลโดยทั่วไป ที่ไม่ได้สังกัดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

“การปฏิบัติงาน” หมายถึง การดำเนินการเรียน การสอน การวิจัย ตลอดจนการทำงานและการให้บริการทุกด้าน

๒. นโยบายด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานสากล

๒.๑ ตระหนักและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานสากล

๒.๒ สนับสนุนให้มีการปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงาน สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ รวมทั้งระบบบริหารจัดการความปลอดภัยห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม

๒.๓ สนับสนุน ให้ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

๒.๔ สนับสนุนให้มีระบบการประเมิน การจัดการและการควบคุมความเสี่ยงในทุกระดับทั้งด้านการเรียน การสอน การวิจัยและการบริการวิชาการ และปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

๒.๕ สนับสนุนการเสริมสร้างจิตสำนึกและความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยห้องปฏิบัติการที่ถูกต้องให้แก่ บุคลากร นักศึกษาบุคคลภายนอก ที่มารับบริการและผู้มาปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ

๒.๖ บุคลากร นักศึกษา บุคคลภายนอก ที่มารับบริการและผู้มาปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเองและผู้ร่วมงาน และให้ความร่วมมือในเรื่องของความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ และมีสิทธิเสนอความเห็น ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงานและวิธีการปฏิบัติงานให้ปลอดภัย

๓. แนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานสากล

๓.๑ การทำงานในห้องปฏิบัติการ

- ผู้เข้าปฏิบัติงานภายในห้องปฏิบัติการ ต้องทราบว่าจะทำปฏิบัติการเกี่ยวกับอะไร ใช้เครื่องมืออะไร และต้องมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของห้องปฏิบัติการ สิ่งแวดล้อมและมาตรฐานสากล อย่างเคร่งครัด
- ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ผู้เข้าปฏิบัติงานภายในห้องปฏิบัติการ ควรสำรวจความพร้อมของอุปกรณ์ รักษาความปลอดภัย เช่น ถังดับเพลิง อุปกรณ์ล้างตัวและล้างตาฉุกเฉิน รวมทั้งทางหนีไฟ อยู่บริเวณใดของห้องปฏิบัติการ
- ห้ามรบกวนผู้ที่กำลังปฏิบัติการวิจัยทดลอง
- ห้ามวิ่งเล่นหยอกล้อกัน
- ห้ามนำอาหารและเครื่องดื่มมารับประทานในห้องปฏิบัติการและไม่เก็บอาหาร เครื่องดื่มไว้ในห้องปฏิบัติการ
- ห้ามสูบบุหรี่
- สวมรองเท้าที่ปิดหน้าเท้าและส้นเท้าตลอดเวลา ห้ามสวมรองเท้าแตะ
- รวบรวมให้เรียบร้อยขณะปฏิบัติการ
- สวมเสื้อกาวน์ ที่พอดีตัว ตัดกระดุมตลอดเวลา และไม่สวมเสื้อกาวน์ไปยังพื้นที่ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการทำปฏิบัติการ

- ผู้ปฏิบัติงานภายในห้องปฏิบัติการควรมีเครื่องป้องกันส่วนบุคคลที่เหมาะสมก่อนเข้ามาในห้องปฏิบัติการ โดยต้องใส่ถุงมือ สวมแว่นตาป้องกัน ถ้าทำงานกับสารเคมีที่มีความอันตรายสูง และสวมที่กรองอากาศเมื่อทำงานกับสารที่เป็นอันตรายต่อทางเดินหายใจ
- ห้ามใช้ปากดูดปิเปตต์
- ล้างมือทุกครั้งก่อนออกจากห้องปฏิบัติการ
- รักษาพื้นที่ทำปฏิบัติการให้สะอาดและห้ามวางของเกะกะ

๓.๒ การทำงานกับเครื่องมือ/สารเคมีในห้องปฏิบัติการ

- ศึกษาคุณสมบัติและอันตรายของสารเคมีหรือจุลชีพ รวมทั้งข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมี (Safety Data Sheet : SDS) ที่ใช้ก่อนเข้าทำปฏิบัติการ
- กรณีที่คณะอนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการ
 - ควรมีผู้รับผิดชอบนำเข้าเยี่ยมชม
 - อธิบาย แจ้งเตือน หรืออบรมเบื้องต้นแก่ผู้เข้าเยี่ยมชม
 - ผู้เข้าเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการ สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่เหมาะสม
- เมื่อมีการทำปฏิบัติการกับตัวทำละลาย หรือสารระเหย ให้ทำในตู้ดูดควัน
- หากนำสารเคมีที่นอกเหนือจากสารเคมีที่มีอยู่ในบัญชีห้องปฏิบัติการ ต้องทำหนังสือแจ้งขออนุมัติกับคณบดี รวมถึงต้องมีเอกสารด้านข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมี (SDS) และข้อมูลอื่นๆที่จำเป็น
- ห้ามทำงานตามลำพัง
- ห้ามพาเด็กและสัตว์เลี้ยงมา
- ไม่ใช่เครื่องมือผิดประเภท
- มีป้ายแจ้งกิจกรรมที่กำลังทำปฏิบัติการที่เครื่องมือ พร้อมชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ทำปฏิบัติการ
- จัดวางเครื่องมือและอุปกรณ์บนโต๊ะปฏิบัติการเป็นระเบียบและสะอาด

๔. แนวปฏิบัติการจัดการขยะ ของเสียที่เกิดขึ้นภายในห้องปฏิบัติการ

๔.๑ ภายในห้องปฏิบัติการจะจัดแบ่ง ถังขยะออกเป็น 3 ชนิด คือ ถังขยะทั่วไป ถังขยะเศษแก้ว และ/หรือถังขยะชีวภาพ (ขึ้นอยู่กับประเภทของห้องปฏิบัติการ ถ้าเป็นห้องปฏิบัติการชีววิทยา จะมีถังขยะชีวภาพ)

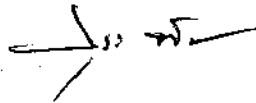
๔.๒ สำหรับสารเคมีที่เป็นของเหลือจากการปฏิบัติงานหรือสารเคมีที่จะกำจัด ต้องนำไปใส่ในภาชนะที่ทางห้องปฏิบัติการจัดเตรียมให้ และติดป้ายแจ้งข้อมูลสารเคมี รวมทั้งชนิดและปริมาณให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลทราบก่อนนำส่งเจ้าหน้าที่เพื่อไปจัดเก็บในบริเวณห้องที่รอกำจัด

๔.๓ การปฏิบัติเมื่อทิ้งขยะในห้องปฏิบัติการ

- สารที่เป็นขยะทั่วไป เช่น เศษกระดาษให้ทิ้งลงถังขยะทั่วไป
- ของมีคม เช่น เศษแก้วแตก ใบมีด เข็มฉีดยา (ที่ไม่ปนเปื้อนหรือติดเชื้อ) ให้ห่อด้วยกระดาษใสในถุงพลาสติกเขียนหรือติดข้อความว่า “อันตราย ของมีคม” ให้เรียบร้อยทิ้งลงถังขยะเศษแก้วแตก
- ขยะชีวภาพ หรือขยะติดเชื้อต้องนึ่งฆ่าเชื้อ (Autoclave) ก่อนและทิ้งลงในถังขยะชีวภาพ
- ขยะที่เป็นซากสัตว์ให้บรรจุใส่ถุงพลาสติกที่ไม่รั่วซึม มัดปากถุงก่อนทิ้งลงในถังขยะชีวภาพ หากทิ้งไม่ทันเวลาที่เก็บขยะประจำวัน ให้นำไปแช่เย็นป้องกันการเน่าก่อนที่จะทิ้งในวันรุ่งขึ้น
- ห้ามทิ้งขยะสด เศษอาหาร และภาชนะบรรจุอาหารลงในถังขยะที่อยู่ในห้องปฏิบัติการโดยเด็ดขาด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุระ พัฒนเกียรติ)
คณบดีคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์